



ЗМІСТ

ПРЕССЛУЖБА МОН УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ	3
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
Олексій Нестуля, Світлана Нестуля, Наталія Кононець. Варіативні моделі змішаного навчання (blended learning) у вищій школі: досвід ПУЕТ	7
Наталія Бідасюк. Підготовка до співбесіди з роботодавцем та професійно орієнтованих випробувань англійською мовою	21
УКРАЇНА І СВІТ	
Василь Губарець. Вища освіта, здобута за межами рідного краю (1921—2000 рр.)	31
Валерій Швець. Свобода особистості у країнах Європи з позицій математики	40
ОСВІТА І СУСПІЛЬСТВО	
Юрій Вітренко, Вікторія Ворона. Організаційно-правові статуси закладів вищої освіти України в умовах сучасної економіки	45
Петро Сікорський. Проблеми реформування освітньої системи, що є необхідною умовою високої якості освіти	59
ЗАПРОШУЄМО ДО ДИСКУСІЇ	
Петро Масляк, Борис Шуліка. Військова освіта в умовах переходу до контрактної армії	69
Тетяна Кадлубович, Дарина Черняк. Філософія в інформаційному суспільстві	75
МЕДИЧНА ОСВІТА	
Анатолій Борисенко. Підручник “Терапевтична стоматологія”: особливості підготовки та використання у навчальному процесі	85
КОНФЕРЕНЦІЇ. НАРАДИ. СЕМІНАРИ	
Сергій Виткалов, Володимир Виткалов. XVII Міжнародна науково-практична конференція в Рівному “Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи”	95

РЕЦЕНЗІЇ

Володимир Рижко. Теоретичне переосмислення феноменів космополітизму та космополітизації в сучасному соціогуманітарному знанні	99
Володимир Виткалов, Марина Сорока. Трансформація культурологічної освіти в регіоні	102
Вища освіта і наука: огляд періодичних видань	107
Contents	127

Головний редактор — К.М. Левківський

Редакційна колегія: К.С. Абдієв (Казахстан); В.П. Андрущенко; В.Д. Базилевич; В.І. Бондар; Л.В. Губерський; Т.-Л. Деордіца; Р.О. Додонов; М.Б. Євтух; Т.О. Коломоєць; А.Є. Конверський; В.Г. Кремень; А.І. Кузьмінський; В.І. Кушерець; І.Ф. Надольний; І.Ф. Прокопенко; В.Я. Тацій; О.Л. Шевнюк; В.С. Щербина

Над випуском працювали: В.П. Розумний, Л.В. Кирпич, Ю.М. Слуцька — відповідальний секретар, С.А. Михайлова, Л.С. Кулешова, О.С. Кузуб, І.А. Олійник

На першій сторінці обкладинки — учасники Міжнародного форуму “445 років вищої освіти України” в Національному університеті “Острозька академія”.

Індекс журналу в каталозі передплатних видань України: 21876

Журнал “Вища школа” внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з педагогіки (Постанова президії ВАК України від 22.12.2010 № 1-05/8) та філософії (Постанова президії ВАК України від 01.07.2010 № 1-05/5) на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Свідоцтво КВ № 25004-14944Р від 27.09.2021. Усі права застережено. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції. Редакція не обов’язково поділяє думку автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та іншої інформації несуть автори публікацій. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Журнал поширюється лише за передплатою. Авторський примірник можна придбати у книгарні “Абзац”, тел.: (044) 581-15-68, попередньо його замовивши.

Адреса редакції: 01030, м. Київ, вул. Стрілецька, 28.

Тел.: (044) 272-42-91; **факс:** (044) 234-23-36.

E-mail: slutska@society.kiev.ua **http://www.znannia.com.ua**

Видавець — Видавництво “Знання”, 01030, м. Київ, вул. Стрілецька, 28

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 3596 від 05.10.2009 р.

Підписано до друку 19.11.2021. Формат 70x100 1/16.

Папір офс. № 1. Друк офс. Гарнітура Academy.

Ум. друк. арк. 11,2. Обл.-вид. арк. 11,2. Наклад 450 пр. Зам. №

**XVII Міжнародна науково-практична конференція в Рівному
“СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ: СУЧАСНІ АКЦЕНТИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ”
(до перших результатів)**

Український соціум нині переживає не кращі часи, що мають стати згодом предметом ґрунтовної наукової рефлексії, однак щоденні вияви його функціонування й надалі залишаються важливим визначником якісної його характеристики. Не торкаючись усіх можливих його сегментів, спробуємо лише на одному прикладі продемонструвати наявні зміни, що набувають форми чітких тенденцій. Йдеться про вже традиційний науковий захід у Рівненському державному гуманітарному університеті, запланований на 18—19 листопада у форматі міжнародної науково-практичної конференції¹.

У цьогорічному зібранні заявили про свою участь 300 науковців (131 з яких мають наукові ступені та вчені звання), що представляють 76 ЗВО України й далекого зарубіжжя (Китай, Болгарія, Польща, Білорусь, Португалія). Надіслали заявки і представники науково-дослідних установ України (НАН, НАМ, НАПН).

Наведемо ретроспективу зацікавлень культурологічною проблематикою наукової громадськості та студентства крізь призму наших конференцій за останні більш ніж 10 років: 2009 рік — 260 учасників, 2010 рік — 271; 2011 рік — 297; 2012 рік — 315; 2013 рік — 297; 2014 рік — 369; 2015 рік — 350; 2016 рік — 429; 2017 рік — 490, 2018 рік — 456 учасників, 2019 рік — 539, 2020 рік — 457 учасників. Зростає й якісний склад учасників, високим залишається їхній представницький ряд, поглиблюється ракурс розгляду проблеми, про що неодноразово йшлося у наших реферативних статтях-передмовах до наукових збірників кафедри або повідомленнях у науковій періодиці країни з нагоди організації цих заходів.

Переглядаючи попередні результати, можна стверджувати: фактично сформувався сталий склад науковців та представників мистецької спільноти,

¹ Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи: XVII міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 18—19 листопада 2021 р. / укл.: С. Виткалов, В. Виткалов. — Рівне : РДГУ, 2021. — 20 с.

які беруть участь у наших підсумкових наукових обговореннях, що свідчить про певну стабільність в організації наукового простору сучасної вищої школи, її здатність зважено продовжувати науковий пошук, незважаючи на відносну нестабільність ситуації.

І хоча цього року, якщо поглянути на викладену вище ретроспективу конференцій, учасників-науковців дещо менше через відомі обставини, пов'язані в основному зі складною соціально-психологічною ситуацією та функціонуванням ЗВО у карантинному режимі, все ж є й чимало позитивних особливостей цього заходу, зокрема таких.

- Зросла кількість учасників-викладачів з відповідними науковими ступенями та вченими званнями (50 докторів наук), що засвідчує: персоніфікований якісний потенціал вищої школи намагається й надалі утримувати провідні позиції у просторі вищої освіти та переконаний, що лише власний приклад є достатнім аргументом для підтвердження своєї академічної мобільності і всього, що з нею пов'язане. Підтверджує це й ефективність створеного специфічного науково-освітнього консорціуму, ініціатором якого стала кафедра івент-індустрії, культурології та музеєзнавства РДГУ, сформованого за участі провідних ЗВО та науково-дослідних установ України (НМАУ імені П. Чайковського, НПУ імені М.П. Драгоманова, КНУКіМ, Маріупольського держуніверситету, ХДАК, а також Інституту культурології, Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України та ін.) для обговорення актуальних проблем організації освітньо-наукового процесу, підготовки і рецензування монографічної та науково-методичної літератури, магістерських досліджень, коригування ОПП і ОНП спеціальностей напрямів 02 "Культура і мистецтво" та 03 "Гуманітарні науки", підготовці молодих науковців у системі Інституту здобувачів відповідних наукових ступенів та участі у спеціалізованих учених радах із цією ж метою тощо, який дає змогу об'єднати наукову спільноту для вирішення актуальних питань функціонування сучасного освітнього простору. І саме наукова конференція і становить важливий дискусійний сегмент для подібних фахових обговорень.

- Збільшується кількість представників відокремлених підрозділів вітчизняних університетів, які також намагаються знайти себе як у координатах базового ЗВО, так і загалом у просторі сучасної науки.

- Значна кількість, з огляду на згадану кореляцію за роками, аспірантів (30), студентів (54) та магістрантів (27), заявлених до участі в заході, свідчить про те, що науково-педагогічний корпус сучасної вищої школи, незважаючи на згадану ситуацію у суспільстві, продовжує дбати про всі форми фахової підготовки молоді, зокрема й навчальний процес. З іншого боку, і здобувачі вищої освіти різних освітньо-кваліфікаційних рівнів також усвідомлюють логіку функціонування освітнього простору та важливість власного позиціонування себе в ньому, з урахуванням відповідних державних стандартів, закладених ліцензійними вимогами.

• Традиційно високою є кількість заявлених аспірантів чи пошукувачів наукових ступенів з іноземних ЗВО, передусім Китаю, тематика доповідей яких, як і згодом надіслані якісні наукові статті до редколегій фахових наукометричних збірників кафедри, підтверджують намагання останніх просувати власний культурно-мистецький сегмент у науковий простір, виходячи з того, що лише у такий спосіб і відбуватиметься становлення власної країни чи утримання нею провідних позицій в окремих стратегічних напрямках, серед яких освіті належить важлива роль. Це засвідчує і їхню високу патріотичну сформованість. Зважаючи на культурний потенціал чи інфраструктуру цих міст (Пекін, Шанхай, Харбін, Тайюань та ін.), потрібно відзначити, що вітчизняні ЗВО художнього профілю й надалі серед пріоритетів іноземної художньої громадськості, адже саме нашу країну обрали китайські молоді науковці й саме українські наукові школи викликають довіру наших далеких партнерів.

• Помітно, порівняно з минулими роками, зросла кількість статей, що вже надіслані до редколегій фахових, наукометричних збірників кафедри.

• Інтерес становить і тематика, що є предметом наукової розробки авторів, оскільки вона дає загальне уявлення про ті лакуни, що й надалі викликають зацікавлення наукової спільноти і за якими помітний їх ціннісно-орієнтаційний сенс. І в цьому плані фактично відсутні теми “на злобу дня”. Наявна наукова проблематика характеризується не лише зацікавленням міжкультурною комунікацією у розмаїтті її виявів чи актуальними соціокультурними пошуками в контексті глобалізаційних викликів, але й предметно-спрямованим чинником на національну культурну спадщину, її тематичний і персоніфікований ряд, сучасний вимір творчості, виявлений крізь призму формотворчого експерименту. Змінилася й фахова термінологія в тематиці повідомлень, що свідчить про те, що акредитаційні експертизи стимулювали й розширення ще одного сегмента освітнього процесу.

• Не менш цікавим аспектом цього аналізу є й назви структурних підрозділів ЗВО України, науково-педагогічні працівники яких здійснюють підготовку фахівців і за якими помітні напрями еволюції цих кафедр та спроби унормування і приведення у відповідність їх із сучасною системою акредитаційних вимог, тобто відповідність підготовки декларованій ЗВО освітньо-професійній чи науковій програмі.

• Відзначимо, що й окремі ЗВО країни, до прикладу, НАКККиМ, запровадили чимало цікавого у практику підготовки фахівців більш високого рівня в аспірантурі (Курс “Сучасні культурологічні школи України”), що дає можливість аспірантам у режимі онлайн ознайомитися з мережею кафедр, на яких функціонує зазначена вище освітньо-професійна програма, і з’ясувати всі деталі сучасної вищої культурологічної освіти країни, скоригувавши певним чином і власний дослідницький пошук та його оприлюднення.

Водночас зменшення кількості учасників можна розцінювати і як факт зміщення акцентів у певній кількості молодих людей (педагогів та студентів) на прагматичні виміри, частково зневіру у важливості власної активної позиції не лише у вищій школі, але й у соціумі загалом.

Однак загальним висновком проведення цього, як і інших аналогічних заходів є те, що пандемічна ситуація суттєво стимулювала всі форми життєтворчості чи життєдіяльності українського соціуму загалом, спрямувала пошук нових, мобільніших форм, за допомогою яких можливо швидше отримувати бажаний результат, консолідувала українське населення.

Звісно, лише за цією конференцією не можна скласти повне уявлення про сучасні тенденції розвитку наукового простору та ролі в ньому українського педагога, утім, певні зрушення достатньо помітні.

Сергій Виткалов, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, доктор культурології, головний редактор фахових наукометричних збірників "Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку", член оргкомітету конференції;

Володимир Виткалов, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат педагогічних наук, професор, заступник голови оргкомітету конференції

CONTENTS

THE PRESS SERVICE OF THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE INFORMS	3
MODERN EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS	
Oleksiy Nestulya, svitlana Nestulya, Nataliia Kononets. Variable Models of Blended Learning in Higher Education: Experience of PUET	7
Nataliia Bidasiuk. Preparing for a Job Interview and Professionally Oriented Tests in English	21
UKRAINE AND WORLD	
Vasyl Gubarets. Higher Education Received Outside the Homeland (1921—2000)	31
Valerii Shvets. Freedom of the Individual in European Countries from Mathematical Point of View.....	40
EDUCATION AND SOCIETY	
Yurii Vitrenko, Victoriia Vorona. Organizational and Legal Statuses of Higher Education Institutions of Ukraine in the Modern Economy.....	45
Petro Sikorskyi. Problems of Reforming the Educational System Are as a Necessary Condition for High Quality Education.....	59
WELCOME TO THE DISCUSSION	
Petro Masliak, Borys Shulika. Military Education in the Transition to a Contract Army... 69	
Tetiana Kadlubovych, Daryna Chernyak. Philosophy in the Information Society.....	75
MEDICAL EDUCATION	
Anatolii Borysenko. The Textbook “Therapeutic Dentistry”: Peculiarities of Preparation and Use in the Educational Process	85
CONFERENCES. EVENTS. SEMINARS	
Serhii Vytkaiov, Volodymyr Vytkaiov. XVII International Scientific and Practical Conference in Rivne “World Development Strategy and Ukrainian Culture: Modern Accents and Prospects”	95
REVIEWS	
Volodymyr Ryzhko. Theoretical Review of the Phenomenons of Cosmopolitanism and Cosmopolitization in Modern Socio-Humanitarian Knowledge	99
Volodymyr Vytkaiov, Maryna Soroka. Transformation of Cultural Education in the Region.....	102
Higher Education and Science: the Survey of Periodicals.....	107

Founder — The Ministry of education and science of Ukraine.

Publisher — Znannia Publishing Ltd.

Editorial Board: Kazymyr Levkivskyi, Kali Abdiev, Viktor Andrushchenko, Viktor Bazylevych, Volodymyr Bondar, Leonid Huberskyi, Roman Dodonov, Mykola Yevtukh, Taiana-Lidiia Deorditsa, Tetiana Kolomoets, Anatolii Konverskyi, Vasyl Kremen, Anatolii Kuzminskyi, Vasyl Kusherets, Ivan Nadolnyi, Ivan Prokopenko, Vasyl Tatsiy, Oleksandr Tymoshchuk, Olena Shevniuk, Valentyn Shcherbyna.

Редакційна колегія: Казимир Левківський (кандидат історичних наук, професор) — головний редактор, Калі Абдієв (доктор педагогічних наук, професор), Віктор Андрущенко (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАН України), Віктор Базилевич (доктор економічних наук, професор, член-кор. НАН України), Володимир Бондар (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Леонід Губерський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Таяна-Лідія Деордіца (доктор педагогічних наук), Роман Додонов (доктор філософських наук, професор), Микола Євтух (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Тетяна Коломoeць (доктор юридичних наук, професор), Анатолій Конверський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Василь Кремень (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Анатолій Кузьмінський (доктор педагогічних наук, професор, член-кор. НАПН України), Василь Кущерець (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАПН України), Іван Надольний (доктор філософських наук, професор), Іван Прокопенко (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Василь Тацій (доктор юридичних наук, професор, академік НАН України), Олена Шевнюк (доктор педагогічних наук, професор), Валентин Щербина (доктор юридичних наук, професор).